

[Statsministeren.]

svigte, af forskellige Grunde, som det ikke er nødvendigt her at komme ind paa. Over for denne Situation greb Staten saa ind ved at overtage Rentegarantien for Sønderjyllands Kreditforenings Kasseobligationer. Der er indtil nu ydet Laan til et Beløb af henved 50 Mill. Kr. i Foreningens statsgaranterede Serier, og Kurserne paa disse har jo udviklet sig paa en forholdsvis tilfredsstillende Maade, til Gavn for de sønderjyske Laantagere.

Det kan ogsaa nævnes, at en anden Vanskelighed meldte sig og paakaldte Statens Hjælp. Medens der var skabt faste Rammer for Realkreditten for Førsteprioriteternes Vedkommende gennem Kreditforeningerne, antog Gælden, naar den voksede ud over denne Grænse, saare uheldige Former som Veksel- og Varegæld, og denne navnlig for Landbruget trykkende uorganiserede Gæld havde i 1925 antaget et saadant Omfang, at Regeringen fandt sig foranlediget til at nedsætte den saakaldte Realkreditkommission til Undersøgelse af Forholdene. Denne Kommission har foruden at fremskaffe det før nævnte Materiale til Belysning af de økonomiske Forhold ogsaa stillet Forslag om ved Statens Hjælp at tilføre de sønderjyske Sparekasser Midler til Udlaan mod Andenprioritetspant. Henstillingen blev taget til Følge, og der blev ved Regeringens Medvirkning og under Statens Garanti stillet 9 Mill. Kr. til Raadighed for Sparekasserne.

Denne Foranstaltning maa ligesom alle de øvrige Forsøg paa fra Statens Side at komme det sønderjyske Erhvervsliv til Hjælp ses paa Baggrund af de Tidsforhold, som har foranlediget dem. De sønderjyske Sparekasser og Landbrugsorganisationer havde over for Kommissionen fremsat Ønske om en Ordning som den, der blev truffet, og som under de givne Forhold dog betød et væsentligt Fremskridt. At man nu i de samme Kredse under Indtryk af Landbrugskrisen og den af de vanskelige økonomiske Forhold betingede Risiko ved disse Laan vistnok, saa vidt man kan skønne, har forandret Opfattelse, ændrer ikke ved det Faktum, at de paa det Tidspunkt, da de fremsatte et Ønske, fik dette Ønske opfyldt.

Men det er klart, at de saakaldte Realkreditlaan kun bragte en delvis Løsning af Problemet, og da Landbruget og i Særdeleshed det sønderjyske Landbrug, delvis som Følge af Kronens Stigning til Pari, i 1927 kom ud for alvorlige økonomiske Vanskeligheder, traadte Staten igen hjæl-

pende til ved Oprettelsen af Sønderjysk Hypoteklaanefond og ved et nyt almindeligt Udlaan fra Laanekassen for Sønderjylland. Gennem Hypoteklaanefonden blev der atter ved Statens Foranstaltning og under dens Garanti stillet 20 Mill. Kr. til Raadighed til Udlaan mod Andenprioritet i Landejendomme i Sønderjylland. Som man vil vide, er dette Pengeinstitut organiseret som en Hypotekbank med solidarisk Ansvar, men Staten har gennem en saakaldt Risikoudligningsfond paataget sig Halvdelen af Risikoen ved dette Ansvar, og Laanene blev effektueret til Parikurs, det vil altsaa sige i Kontanter, til en Rentefod af 5½ pCt., som senere er nedsat til 5 pCt. Samtidig med denne Foranstaltning udlantes der gennem Laanekassen for Sønderjylland 8 Mill. Kr. af Statens Midler til vanskeligt stillede Landmænd og andre erhvervsdrivende i Sønderjylland.

Om alle disse Foranstaltninger gælder, at de selvfølgelig ikke alene kan bedømmes ud fra forretningsmæssige Synspunkter. Det er ikke for at gøre en Forretning, at Staten har udlaant disse Penge, men for at hjælpe Sønderjyder i deres særlige Vanskeligheder, enten ved direkte Ydelse af Laan eller ved at paatage sig Garantien for saadanne. Man var ganske klar over, at der paaførtes Staten, altsaa det hele Samfund, en ikke ringe Risiko, og det maa desværre bekendes, at der allerede er konstateret meget betydelige Tab ved denne Risiko.

Jævnsides med disse allerede anførte Former for Statsstøtte til Sønderjylland har Staten paa Jordpolitikken Omraade gjort en Indsats, som tager vidtgaende Hensyn til de særlige Forhold. Da det viste sig, at Jordfordelingsforholdene i Sønderjylland mange Steder, navnlig i den vestlige og sydlige Del, var til Hinder for Overgangen til en efter danske Afsætningsforhold afpasset intensiv Drift, oprettede man i 1924 en saakaldt Jordfordelingskommission med den Opgave at virke for en bedre Arrondering af Ejendommene. Kommissionen har givet sin Anbefaling til ca. 1 000 Magelæg og Parcel-salg, omfattende 12 200 ha Jord, hvorved der opnaas Stempel- og Gebyrfrihed. Ved Deling af bestaaende Ejendomme er der oprettet 227 Smaagaarde, og til disse saakaldte Jordfordelings ejendomme har Staten gennem Laanekassen for Sønderjylland ydet Byggelaan til et samlet Beløb af ca. 3½ Mill. Kr. Det er et Arbejde, som ingenlunde kan siges at være afsluttet, men som fortsættes og ogsaa bør fortsættes. Selv om den Lov, der gælder herom, vistnok er nær ved at udløbe, vil det utvivlsomt — det kan jeg sige